

fører større Udgifter at stryge disse Skjorter end de almindelige Skjorter, er der bejært en meget ringe Forhøielse i den Anledning. Jeg veed nu ikke andet, da Udvalget vil negte Belpbet, end at man klipper Manchetterne af, naar Eleverne komme hjemmefra med deres Skjorter, for ikke at bebyrde Oldfruen med disse Udgifter. Men det forekommer mig dog rimeligt, om man lod denne lille Forhøielse passere, da den slet ikke er af nogen Betydning og paa ingen Maade er umotiveret. — Vædringsforslaget under Nr. 70 angaar Neatællens af n ale Liahuse, som man havde tænkt at opføre ved Mademintz Kirke. Jeg skal henstille, om man vil vortere dette Beløb eller ei. Det er noget Nyt, men det forekommer mig, at det kunde være ret gavnligt, om Akademiet fik det Kornsdne i d me Henseende, da det jo er en vittierlig Sag, at det navnlig for Familier med en indskrænket Leilighed er en overordenlig stor Plage at have Lig hos sig, og denne Plage er jo ikke bleven mindre, end den tidligere var, ved den sidste Stadsfæstelse af en Lig ynsløv. Det forekommer mig altsaa, at der er Grund til at gaa ind paa denne Bevilling, men nogen Sag af stor Betydning er det ikke.

Forslaget under Nr. 72 angaar en ny Post, som det ærede Udvalg foreslaar optaget, nemlig: „Til en Realskole i Herning, til Gripladsfer“. Denne Bevilling kan jeg ikke anbefale. Det vil være i de ærede Medlemmers Erindring, at jeg ifjor forelagde Rigsdagen et Vovforslag, hvorefter der kunde gives en Statsundersjøttelse til Skoler paa Landet, der vilde føre Undervisningen videre. Dette Forslag blev ikke fremmet. Jeg git imidlertid ind paa, at der blev givet et Tillæg til een saadan Skole, nemlig til Skolen paa Bogø. Det var vistnok en Feil af mig, at jeg git ind derpaa, det skal jeg indrømme; men det er nu gjort, og der er saaledes, i det Mindste fra min Side, ingen Indsigelse at gjøre derimod. Men nu i Nar er man gaaet et Skridt videre. Det Vædringsforslag, som her foreligger, gaar ud paa at bevilge et Tilskud til en Skole, som skal oprettes, og som ikke bliver en Kommuneskole, men bliver en privat Mandz Glendom, og denne private Mand er Medlem af Folkethinget. Der kommer man ind paa en Vej, som jeg meget vil fraraade, og jeg advarer mod den Brug, der saaledes gjøres af Rigsdagens Initiativ. Bevillingen modsjetter jeg mig. — Vædringsforslaget under Nr. 74, angaar de reisende Videnskabsmænd, som skulde holde Foredrag. Denne Sag henviser man til roligere Tider, og saa maa jeg sige: „Lad det saa vente til roligere Tider.“ — Under Henvisning til, hvad der indeholdes i Betænkningen, som Ordføreren ind paa at tale om den Mand, som nu fører Tilsyn med Høistolerne. Den ærede Ordfører har vistnok i Grunden den Tanke, at Alle, der ville se til ved disse Høistoler, have et skænde Blik vendt mod dem. Hvis det er Me-

ningen, saa kan jeg forsikre den ærede Ordfører om, at dette, i det Mindste for mit Vedkommende, ikke er Tilfældet. Jeg har altid haft Interesse for disse Høistoler, og efter at have haft Leilighed til at læse Arbejder, som Elever ved disse Høistoler have leveret, er min Interesse for dem voget. Det forekommer mig imidlertid klart, efter hvad jeg har set, at Manae, som søge Høistolerne, mangler den nødvendige Fordannelse, for at drage Nytte af Undervisningen paa en Folkeshøistole; de have været for tarvelig underviste i de Skoler i strengere Forstand Almuekolle som de hidtil have søgt, og ere derfor ikke ret i Stand til at drage Fordel af den Undervisning med et friere Sprog, som skal finde Sted paa Høistolerne. Disse blive derved ofte nødte til at trykke deres Undervisning ned til en simple Skoleundervisning, men det skulde disj efter Begrebet ikke være. Nu mener den ærede Ordfører, at jeg kunde lade dem være lige; jeg kan lade Folket selv kontrolere disse Skoler og saa fremdeles. Ja, naar jeg ikke havde Noget med Høistolerne at gjøre, skulde jeg gjerne lade Sagen blive staaende paa denne Maade; men det forholder sig ikke saaledes. Jeg skal jo fordele Beløbene imellem dem, og hvad skal være min Retssnor i den Henseende? Det er paa ingen Maade et tilstrækkeligt Kriterium at se, hvor mange Disciple der besøger dem. Bedre vil det være, at overveie Lærernes Tal overfor Disciplene. Men der er ogsaa mange andre Punkter, som kunne give Anledning til Tvivl, og naar man har en lang Række af Begjæringer for sig og skal foretage Fordelingen mellem dem og gjerne saa vidt muligt vil gjøre Ret og Skjel, saa vil det ogsaa være klart, at en Minister kan ønske at have en sikker og paalidelig Veiledning i den Henseende. Nu haves der jo allerede, hvad et æret Medlem alt har omtalt, et Tilsyn med disse Skoler, nemlig Skoledirektionernes, men det er ikke ensartet over det hele Land, og den Doh, man fra en Mand hører over en Folkeshøistole, kan hidrøre fra, at han har set paa Skolen under en anden Synsvinkel, end en Anden vilde se den. Derved er den Tanke vakt hos mig, at det vilde være heldigt baade for mig som Minister og for Høistolerne, om jeg havde en Mand, der havde tilstrækkelig Kyndighed og tilstrækkelig Indsigt og Kjærlighed til Sagen, til at besøge disse Skoler og give en Beretning om dem. Man maa derhos vel erindre, at jeg ikke er falden ind over Skolerne med at sende dem en Mand paa Halsen, som de ikke vilde have. Jeg har indledet Sagen saaledes, at jeg forespurgte samtlige Høistolebestyrere, om de vilde modtage en saadan Tilsynsmand fra Ministeriets Side, og paa en ganske enkelt Undtagelse nær have de alle svaret: Ja, med Fornøjelse. Derhos foreligger der saameget angaaende Besøgene ved disse Skoler, at jeg tror at kunne sige, at vedkommende Mand har været dem særdeles velkommen, og at han har